
Vállalati felelősség a magánélet megsértése esetén - a hálózatok felelőssége

Halász Csenge*

Certain technological improvements mean the obvious rethinking of the boundaries of the private sphere. This process has made a legislative response necessary. In this sense, Act LIII of 2018 can be highlighted, which states in its preamble that the modern devices of info communication have laid new foundation for the everyday communication, hence the protection of private life extends beyond the physical harassment to Internet. An important factor in the protection of privacy is the responsibility of companies, which must ensure the protection of the privacy rights of entities using their online interfaces.

Keywords: the right to privacy, personal rights, responsibility, social media

Corporate liability for privacy violations – The liability of networks

A privátszféra határainak egyértelmű újragondolását jelentik a modern technikai fejlődés bizonyos novumai, amely folyamat egyértelműen szükségessé tette a jogalkotói választ is. E tekintetben kiemelhető a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény, amely preambulumban rögzíti, hogy az infokommunikáció korszerű eszközei új alapokra helyezik a kapcsolattartás napi formáit, így a magánélet védelme a fizikai mellett, az interneten megvalósuló zaklatásra is kiterjed. A magánszféra védelme szempontjából fontos körülményt jelent a vállalatok felelőssége, amelyeknek biztosítaniuk kell az online felületeiket használó jogalanyok személyiségi jogainak az oltalmát.

Kulcsszavak: magánélethez való jog, személyiségi jogok, felelősség, közösségi média

<https://doi.org/10.32980/MJSz.2022.5.2196>

Bevezető gondolatok

A különböző közösségi oldalak egyértelműen átrajzolták az egyének közötti szociális hálózatot. Ezen tény hangsúlyozása 2021-ben talán már feleslegesnek is tűnik, hiszen a jogalanyok a saját életükben is erőteljesen tapasztalják az online felületek hatásait. A közösségi oldalakon, a felhasználók száma a mai napig növekvő tendenciát mutat. Csupán egyetlen példával élve, a jelenleg piacvezető szerepet betöltő Facebook-portált több mint kétmilliárdan használják világszerte, amelyből több mint ötmillió a hazai felhasználók száma.¹ A Facebook nyomában azonban

---

* PhD-hallgató, Miskolci Egyetem, Állam-és Jogtudományi Kar, Civilisztikai Tudományok Intézete, Polgári Jogi Intézeti Tanszék.

¹ A közösségi-média platformok statisztikai marketing-stratégiához.

szorosan ott a YouTube platform, amely a 2020-as évben már 1,9 milliárd aktív használóval rendelkezett, és amelyet gyakran neveznek a jövő televíziójának is. Szintén a vezető közösségi oldalak között tartható számon az Instagram, amely kiemelt népszerűségnek örvend a 16 és 25 év közötti korosztályban és az online marketing megkerülhetetlen eszközévé vált.²

Ezen a platformok lehetséges hatásaival számos tudományterület foglalkozik, jogi szempontból kiemelendő, hogy gyakorlatilag minden jogág területén éreztetik a hatásukat, így egyik legfontosabb, megkülönböztető jegyükként a *komplexitás* emelhető ki.

Jelen tanulmányban a közösségi platformok személyiségi jogi hatásait és a lehetséges jogsértésekért való felelősség kérdéskörét vizsgáljuk. Ezen terület jelentőségét jól mutatja az a körülmény is, hogy az utóbbi időben megszorodtak a személyiségi jogok közösségi médiában történő megsértésével kapcsolatos jogesetek a hazai bírói gyakorlatban.

A személyiségi jogok közösségi médiában történő megsértése alapvetően két irányban vetődhet fel:

- egyrészt a közösségi platform és az azt használó jogalanyok viszonyrendszerében,
- másrészt a közösségi oldalakat használó jogalanyok egymás közötti viszonyában.

A terjedelmi korlátokra is tekintettel, a személyiségi jogok megsértéséért való felelősség köréből egyetlen személyiségi jogra, mégpedig a magánélethez való jogra koncentrálnak.

Ezen jogosultságra vonatkozóan rendkívül érdekes kijelentést tett *Mark Zuckerberg*, a Facebook-portál alapítója, aki egyik 2011-es nyilatkozatában kifejtette, hogy a magánélet megszűnt társadalmi norma lenni.³ A magunk részéről ezzel a kijelentéssel nem érthetünk egyet, hiszen a közösségi médiában történt jogsértésekkel kapcsolatos felelősségi kérdések, és azokhoz kapcsolódóan a magánélet oltalma, a digitális korszak rendkívül fontos kérdését jelentik.

1. Fogalmi Alapvetés

A fogalmi alapvetés körében, elsőként szót kell ejtenünk a közösségi média meghatározásáról, amelyre vonatkozóan általános, egzakt jogi definíció nem adható meg. *Zhao Shanyang* meghatározása szerint „*a közösségi média a felhasználók által létrehozott tartalom, olyan széles körben hozzáférhető technológiák segítségével, amelyek megkönnyítik a kommunikációt, befolyásolják a csoporttagokkal és a*

<https://www.digitalhungary.hu/kultura/Mutatjuk-hogy-kinek-milyen-kozossegi-media-platformot-erdemes-hasznalni-marketingjehez-2020-ban/9283/> (letöltés ideje:2021.01.12.)

² A közösségi-média platformok statisztikái marketing-stratégiához.

<https://www.digitalhungary.hu/kultura/Mutatjuk-hogy-kinek-milyen-kozossegi-media-platformot-erdemes-hasznalni-marketingjehez-2020-ban/9283/> (letöltés ideje: 2021.01.12.)

³ Privacy is no longer a social norm, says Facebook founder.

<https://www.theguardian.com/technology/2010/jan/11/facebook-privacy> (letöltés ideje:2021.01.02.)

szélesebb közönséggel folytatott interakciót, tipikusan az interneten, vagy a mobil kommunikációs hálózaton keresztül.⁴

Általános értelemben, nézőpontunk szerint, olyan internetes oldalak érthetőek közösségi média alatt, amelyekben a keretrendszer az oldal üzemeltetője biztosítja, majd azt a felhasználók töltik ki folyamatosan változó tartalommal.

A közösségi médiát illetően fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy ezen platformoknak az elmúlt időszakban számos típusa alakult ki, amely elkülönítésük alapját is képezheti. Néhány példával élve, különbséget tehetünk a kapcsolatépítésre szolgáló „klasszikus” közösségi oldalak, üzenetküldő alkalmazások, illetve videó és képmegosztó platformok között is.

A következő vizsgálandó fogalmat a magánélethez való jog jelenti, amelyre vonatkozóan szintén nem adható meg általános fogalom. A tudományos kiindulási alapot Samuel Warren és Luis Brandeis 1890-ben a *Harvard Law Review*-ban megjelent írása jelent, amely a „*The right to privacy*” címet viselte⁵, és amelynek továbbgondolására szinte felleltározhatatlan számú kísérletet született, mind a kontinentális, mind az angolszász jogrendszerben.⁶ Ezek egy része az individuális szabadság letéteményeseként tekintett a privacy-re, például Clinton Rossiter az 1948-as művében, egységes fogalomként vizsgálta a magánélethez való jogot, és az individuum jelentőségének a hangsúlyozása mellett foglalt állást. Megfogalmazása szerint, „*a privacy a függetlenség egy sajátos fajtája, amely az autonómia biztosításának kísérleteként értelmezhető legalább néhány személyes és lelki vonatkozásban, ha ez a modern társadalom nyomásával szemben szükséges*”.⁷

A tudományos diskurzust következő kiemelkedő lépcsőfokát jelentette William Prosser 1960-ban megjelent esszéje, amely a mai napig meghatározó mértékrendszert jelent az USA vonatkozó esetjogában. Prosser négy csoportba sorolta a magánélet megsértésének eseteit. Az első csoportot a felperesek egyedüllétébe illetve magánügyeibe történő behatolás jelentette. A második esetkörbe a kínos magánjellegű tények nyilvánosság elé tárása, míg a harmadik körbe azokat a közléseket vonta, amelyek hamis színben tüntették fel a felperest nagy nyilvánosság előtt. Végül a negyedik csoportba pedig a névviseléshez való jog

⁴ Shanyang ZHAO: "Internet Use and Social Capital" Paper presented at the annual meeting of the American Sociological Association, Marriott Hotel, Loews Philadelphia Hotel, Philadelphia, PA, Aug 12, 2005

http://www.allacademic.com/one/www/research/index.php?cmd=Download+Document&key=unpublshed_manuscript&file_index=1&pop_up=true&no_click_key=true&attachment_style=attachment&PHSESSID=cad89aaa7e58882ff54deba93d04d2f9 (letöltés ideje: 2020. 12.11.)

⁵ Samuel WARREN – Luis BRANDEIS: *The Right to privacy*. Harvard Law Review. 1890.

⁶ A magánélethez való jog meghatározását célzó dogmatikai kísérletekből csupán kettőt emeltünk ki. További példaként lásd: Milton R. KONVITZ: *Privacy and the Law: A Philosophical Prelude*. Law and Contemporary Problems, Spring, 1966, Vol. 31, No. 2, *Privacy* (Spring, 1966), Duke University School of Law,

Charles FRIED: *Privacy*. The Yale Law Journal. Vol. 77: 475, 1968. <https://digitalcommons.law.yale.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5894&context=ylij> (letöltés ideje: 2020.12.09.),

Daniel SOLOVE: *Understanding Privacy*. Harvard University Press. 2008. May.

Lawrence LESSIG: A privát szféra architektúrája, *Információs Társadalom*, 5. évf 2. sz., 2005,

⁷ Clinton ROSSITER (1948): *Constitutional Dictatorship*. 76.o.

megsértését sorolta.⁸

Néhány hazai dogmatikai kísérletet is említve, *Szabó Máté Dániel* szintén az önrendelkezés szabadságából vezeti le a magánülethez való jog fogalmát. Az önrendelkezési jogra az egyén azon jogaként tekint, amely segítségével az érintett személy meghúzhatja a határt önmaga és a környezete között. Álláspontja szerint a privacy azt a jogot jelenti, hogy mindenki maga döntheti el, hogy mi lesz a saját sorsa, mit tesz magával, a testével és a rá vonatkozó ismeretekkel.⁹ *Székely László* általános értelemben az ember legbelsőbb tereként határozza meg a magánszférát, ahol szabadon, korlátozások nélkül megnyilvánulhat.¹⁰

Menyhárd Attila megfogalmazásában a magánülethez való jog védelme felöleli a testi, pszichikai és a társadalmi integritáshoz való jogot.¹¹

Fézer Tamás álláspontja szerint a privátszféra védelmének létezik egy emocionális és egy fizikai oldala.¹² A fizikai oldal lényegében a valóságban megjelenő, konkrét dologhoz kapcsolódó jogok sérelmét jelenti, melyek a személy privátszférájának megnyilvánulását jelentik, annak tereként szolgálnak. Ide tartozhat például a magánlakás védelme, vagy éppen a személyes tér tiszteletben tartásának a joga. A privátszféra emocionális vetületét a titokvédelem, a képmás és a hangfelvétel védelme, valamint az adatvédelmi jogok képezhetik elsősorban. Olyan jogokról van ugyanis szó, melyek bár több esetben fizikai formát is öltve, de mégis a személlyel összekapcsolva, az érintettől közölnek információkat.¹³ A fentebb ismertetett példák mindegyikéből értékes következtetések vonhatóak le a magánülethez való jog tartalmának meghatározására vonatkozóan.

Álláspontunk szerint a magánülethez való jogra vonatkozóan, általános érvényű definíció nem adható meg. A jogosultság definiálást nem is tartjuk kívánatosnak, hiszen az egy szűkítő jellegű fogalom-meghatározással elveszíthetné generális, hézagkitöltő szerepét.

A magunk részéről olyan jogosultságként tekintünk a magánülethez való jogra, amely az emberi méltóságból és az egyéni önrendelkezési jogból fakadóan, az ember „*egyedül hagyatáshoz való jogát*” a másoktól történő (fizikai és pszichikai síkon is megvalósítható) távolmaradást, a róla szóló információk feletti rendelkezést hivatott biztosítani. Ennek a jognak érvényesülnie kell *vertikális* irányban, tehát az állam és az állampolgár viszonyában, illetve *horizontálisan*, az egyes személyek egymás közötti viszonyában is. Előbbi kereteit és tartalmának garanciáit a nemzetközi emberi

⁸ William L. PROSSER: *Privacy, California Law Review*, 1960. 383.o.

⁹ SZABÓ Máté Dániel: Kísérlet a privacy meghatározására a magyar jogrendszer fogalmaival. *Informatika és Társadalom*, 2005/5, 46.o.

¹⁰ SZÉKELY László: A személyiségi jogok hazai elmélete. A forrásvidék. *In Medias Res*, 2012/1. <http://real.mtak.hu/108591/1/media-tudomany-szekely-laszlo-a-szemelyisegi-jogok-hazai-elmelte-a-forrasvidek-labady-tamas-cikk-12.pdf> (letöltés ideje: 2020. július 20.) 151.o.

¹¹ MENYHÁRD Attila: A magánülethez való jog elméleti alapjai. *In Medias Res*, 2014/2., 55.o.

¹² FÉZER Tamás: A privátszféra polgári jogi védelmének alapkérdései.

http://www.debreceenjogimuhely.hu/archivum/1_2_2014/a_privatszfera_polgari_jogi_vedelmek_alap_kerdesei/ (letöltés ideje: 2020. július 22.)

¹³ FÉZER Tamás: A privátszféra polgári jogi védelmének alapkérdései.

http://www.debreceenjogimuhely.hu/archivum/1_2_2014/a_privatszfera_polgari_jogi_vedelmek_alap_kerdesei/ (letöltés ideje: 2020. július 22.)

jogi dokumentumok, illetve az alkotmányos szabályok deklarálják, míg a horizontális hatály a magánjogi szabályozás égisze alá tartozik.

A magánélethez való jog egyes részterületeinek feltárása szempontjából kiemelt szerep hárul a bírósági esetjogra, amely tekintetében fontos megválaszolandó kérdést jelent, hogy a magánélethez való jog érvényesülhet-e önállóan vagy csupán az egyes nevesített személyiségi jogokban ölthet testet. Álláspontunk szerint, a tág értelemben vett magánszféra körébe tarthat az otthon, a kapcsolattartás, a képmás, a becsület, a jóhírnév, a személyes adatok oltalma, amennyiben azok sérelme az „*egyedül hagyatáshoz való*” jog, az ember intimszféráját jelentő belső mag sérelmét is magukkal vonják.

2. Szabályozási környezet

A közösségi média oldalaira és azok fenntartóinak felelősségére vonatkozóan három szabályozási szintet különíthetünk el:

- a szupranacionális szintet,
- a tagállamok vonatkozó szabályanyagát,
- illetve a közösségi oldalak szabályzatait.

Az első szabályozási szintet a szupranacionális, közjogi szint jelenti, amelyre vonatkozóan több Európai Unió szabályozás is említendő. A platformokra részben kiterjed a médiaszabályozás,¹⁴ az elektronikus kereskedelmi jog,¹⁵ a szerződési és fogyasztóvédelmi jog,¹⁶ az adatvédelem¹⁷ és a versenyjog¹⁸ hatálya is. Témánk szempontjából kiemelt érdemel Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK Irányelve (továbbiakban: Irányelv, Eker Irányelv), vagyis az Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv, amelynek szabályai az elektronikus kereskedelemről szóló 2001. évi CVIII. törvényben kerültek átültetésre hazánk szabályanyagában. Ez az Irányelv, és a vonatkozó hazai jogszabály azért bír relevanciával számunkra, mert a közösségi oldalak szolgáltatóit *közvetítő szolgáltatókként* határozzák meg, illetve tartalmazzák az az általuk üzemeltetett felületeken közzétett jogellenes tartalmak eltávolítására vonatkozó kötelező előírásokat, valamint a kötelezettségeik

¹⁴ 2010/13/EU irányelve a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv, AVMS irányelv).

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv, Eker. Irányelv); 2001. évi CVIII. törvény az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK Irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól (Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról); 2013. évi V. törvény a Polgári törvénykönyvről.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (GDPR); 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról.

¹⁸ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 101–102. cikkei; 1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról.

elmulasztásáért való felelősségük szabályait is. A második szabályozási szintet a hazai, tagállami szabályozás jelenti, amelynek részei például:

- Magyarország Alaptörvénye
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi II. törvény
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- A magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény
- 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről
- 2012. évi C. törvény a büntető törvénykönyvről

Az adott közösségi oldal belső szabályzatai jelentik a harmadik szintet, például:

- Felhasználási Feltételek
- Adatkezelési Szabályzat
- Közösségi Alapelvek

Ezen szabályozási szintek és az egyes lépcsőfokokba tartozó jogi normák, rendkívül szemléletesen mutatnak rá a közösségi médiával kapcsolatos szabályozás komplexitására.

3. A közvetítő szolgáltatók jogi felelőssége a magánülethez való jog megsértése miatt

Az alapvetések megtétele után vizsgálatot érdemel, hogy hogyan alakul a közvetítő szolgáltatók (amelyek körébe a közösségi média platformok üzemeltetői is besorolhatóak) felelőssége a magánülethez való jogot sértő tartalmak eltávolításáért.

A Ptk. 2:43. §¹⁹ szakaszának alapján, a nevesített személyiségi jogok közül a közösségi oldalakon közzétett különböző szöveges, vizuális, vagy audiovizuális tartalmakkal sérthető meg a magánélet-, a jó hírnév védelme, a levéltitok és magántitok, a képmáshoz-, hangfelvételhez való jog, a kegyeleti jog valamint a személyes adatok védelme, amelyek mind a privátszféra fontos elemeit képezik. Ezen jogok leggyakrabban a különböző kommentek, feltöltések és bejegyzések lévén sérülnek a közösségi média felületein.

Az elsődleges, vagyis a *primer jogi felelősség* a személyiségi jogsértésekért a kifogásolható tartalmat közzétevő felhasználót fogja terhelni, és vele szemben van lehetősége a jogaiban sértett jogalanynak a Ptk. 2:51–2:54. §-ában²⁰ meghatározott jogkövetkezmények követelésére polgári jogi úton.

¹⁹ „Ptk. 2:43. § [Nevesített személyiségi jogok]

A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen

a) az élet, a testi épség és az egészség megsértése;

b) a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése;

c) a személy hátrányos megkülönböztetése;

d) a becsület és a jóhírnév megsértése;

e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése;

f) a névviseléshez való jog megsértése;

g) a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.”

²⁰ 2:51. § [Felróhatóságtól független szankciók]

A közösségi oldal szolgáltatójának a felelőssége az Eker. Irányelv 12. Cikkében kerül meghatározásra, amely szerint „*ha az információs társadalommal összefüggő olyan szolgáltatásról van szó, amely a szolgáltatás igénybe vevője által küldött információnak hírközlő hálózaton keresztül történő továbbításából vagy a hírközlő hálózathoz való hozzáférés biztosításából áll, a tagállamok biztosítják, hogy a szolgáltatót ne terhelje felelősség a továbbított információért, azzal a feltétellel, hogy nem a szolgáltató:*

- a) kezdeményezi az adatátvitelt;
- b) választja ki az adatátvitel címzettjét; és
- c) választja meg vagy módosítja a továbbított információt.²¹

Ezen rendelkezés meglehetősen „enyhén” rendelkezik a közvetítő szolgáltatók felelősségéről, azonban a különböző személyiségi jogokat érintő jogsértések kapcsán felmerülhet az közösségi oldal szolgáltatójának felelőssége is a jogsértő tartalmak megfelelő időben történő eltávolításért. A hazai jogrendszerben a különböző szerzői jogok oltalma kapcsán került deklarálásra az eltávolítási-értesítési (*notice and takedown*) eljárás, amely a személyiségi jogok megsértése esetén is alkalmazandó lehet. Ennek alapján, abban az esetben, ha az oldal valamely felhasználója azt érzi, hogy sérült a magánélethez való joga, és azt jelenti a weboldal üzemeltetője felé, akkor az oldalnak kötelezettsége megvizsgálni a jelzést és dönteni arról. Amennyiben megállapításra kerül a jogsértés, akkor az oldal köteles eltávolítani az adott tartalmat. Ha ez nem történik meg, akkor a weboldal maga is perelhetővé válik.

Eszerint a *notice and takedown* eljárás szabályainak megsértéséért a közösségi oldal szolgáltatója felelősséggel tartozik, mely felelősség két irányban vetődhet fel:

- polgári jogi felelősség a jogsértő tartalomról való tudomásszerzést követően késedelmesen vagy egyáltalán el nem végzett érdemi vizsgálatért, és ennek esetleges eredményeképp a tartalom eltávolításáért a jogaiban sértett

---

(1) Akit személyiségi jogában megsértenek, a jogsértés ténye alapján - az elévülési időn belül - az eset körülményeihez képest követelheti

- a) a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- b) a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c) azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot;
- d) a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását és a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától való megfosztását;
- e) azt, hogy a jogsértő vagy jogutódja a jogsértéssel elért vagyoni előnyt engedje át javára a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint.

2:52. § [Sérelemdíj]

- (1) Akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemtől.
- (2) A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges.

(3) A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

2:53. § [Kártérítési felelősség]

Aki személyiségi jogainak megsértéséből eredően kárt szenved, a jogellenesen okozott károkért való felelősség szabályai szerint követelheti a jogsértőtől káranak megtérítését.

²¹ Eker. Irányelv 12. Cikk.

- magánszeméllyel vagy – amennyiben értelmezhető e tekintetben – gazdálkodó szervezettel szemben,
- egyéb jogi felelősség a hatáskörrel rendelkező államigazgatási szerv (hatóság) vagy bíróság által megállapított jogsértésért, amennyiben erre az adott állam jogrendszere lehetőséget biztosít.²²

Az Európai Unió Bírósága (röviden: EUB) több ízben is foglalkozott a közvetítő szolgáltatók felelősségének az egyes kérdéseivel. Példaként említhető, hogy a 2010-es *Google France and Google Case* ítéletben²³ az EUB úgy érvelt, hogy annak eldöntéséhez, hogy a tárhely szolgáltatókra vonatkozó felelősségkorlátozás alkalmazható-e, vagy sem, az Eker. Irányelv azon bekezdéséből kell kiindulni, amely kimondja, hogy „a tárhely szolgáltató tevékenysége pusztán technikai, automatikus és passzív jellegű, ami azt is jelenti, hogy az említett szolgáltatásnyújtónak sem tudomása nincs a továbbított, illetve tárolt adatról, sem nem kezeli az adatot.”²⁴

Mindezekon kívül, említést érdemel az Európai Bizottság 2017. szeptember 28-án kelt azon közleménye, amely a jogellenes tartalmakkal szembeni fellépés kiemelt jelentőségére, illetve az online platformok megnövelt felelősségére hívta fel a figyelmet.²⁵ Ezen Közlemény értelemszerűen kötelező jogi kötőerővel nem rendelkezik, csupán iránymutatásul kíván szolgálni az online platformok üzemeltetői számára az egyes jogellenes tartalmak hatékony módon történő felügyeletére és hozzáférhetetlenné tételére vonatkozóan.

Említhető továbbá az az ajánlás, amelyet a Bizottság 2018 márciusában fogadott el, és amelynek tárgyát az illegális online tartalom hatékony kezelésére irányuló intézkedések jelentik.²⁶

Habár a két dokumentum közül egyik sem bír kötelező erővel, mégis előmozdítottak az EU tagállamai közötti diskurzust a közösségi média oldalak üzemeltetőinek a felelősségét érintően.

4. Néhány példa

A közvetítő szolgáltatók felelősségét érintően fontos tanulságul szolgálhat az EJEB gyakorlatából, illetve a hazai judikatúrából választott néhány eset.

A jogsértő tartalmú kommentek eltávolítása tekintetében az első mérföldkő az Emberi Jogok Európai Bíróságának *Delfi AS v. Észtország* ügyében²⁷, 2013-ban hozott ítélete volt, mely kimondta, hogy az elektronikus hírportálok felelősségre vonhatóak a jogsértő kommentekért. Az ügy jelentősége kiemelkedő volt a felelősségi kérdések szempontjából, hiszen lényegében az Eker. Irányelvnél

²² NÉMETH Szabolcs: A közösségi oldalak szolgáltatóinak a jogi felelőssége – rendszertani elemzés. <https://infojog.hu/dr-nemeth-szabolcs-a-kozsosegi-oldalak-szolgaltatoinak-jogi-felelossege-rendszertani-elemzes-i-resz-20191-72-3-7-o/> (letöltés ideje: 2021.01.03.)

²³ Az Európai Unió Bírósága előtt folyó C-236/08 és C-238/08 egyesített ügyek

²⁴ Eker. Irányelv 43. Preambulumbekezdés.

²⁵ A Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának. Fellépés a jogellenes online tartalmak ellen, Az online platformok megnövelt felelőssége felé. Brüsszel 2017.9.28. COM (2017) 555 final.

²⁶ A Bizottság (EU) 2018/334. sz. ajánlása. 2018. március 1.

²⁷ Delfi As v. Estonia no. 64569/09, 2013.10.10-i ítélet.

tágabban értelmezte a szerkesztett online tartalomért való felelősséget. Az ügy alapját egy újságcikk képezte, amely a legnagyobb helyi internetes híroldalon, a Delfin jelent meg. A híradás szerint, Észtország partjainál télen megfagyott a víz, ezért néhány szigetet célravezetőbb a jégen vezetett utakon megközelíteni. A cikk arról számolt be, hogy a jégutakat nem lehetett megnyitni. Ennek okaként azt jelölte meg, hogy egy hajózási cég, amely kompokat üzemeltet a szárazföld és a szigetek között, megváltoztatta a azok útvonalát, így a jég nem tudott kellően megvastagodni, így nem biztonságos rajta a közlekedés. A cikk alatt lehetőség volt kommentelésre, amely lehetőséggel nagyszámú olvasó élt is. A kommentek között több felháborodott vélemény is olvasható volt, amelyek keményen kritizálták a hajózási társaságot és annak egyik vezetőjét. A hajózási cég a kommenteket látva felszólította az újságot, hogy távolítsa el a sértő megjegyzéseket, aminek a Delfi eleget is tett. Később, ennek ellenére az érintett társaság polgári jogi pert indított a Delfi ellen, amelyek során az észt bíróságok annak ellenére is felelősségre vonták az internetes lapot, hogy addigra már minden személyiségi jogot sértő komment eltávolításra került. Az internetes sajtótermék ezt követően fordult az Emberi Jogok Európai Bíróságához, amely kimondta, hogy jelen esetben nem sérült megalapozatlanul a véleménynyilvánítás szabadsága.

Az EJEB ítéletében többek között kifejtette, hogy az újságnak nem csak magának a cikkből származott anyagi haszna, hanem a kommentelhetőség biztosításából is. Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint a Delfinek előre kellett volna látnia, hogy milyen indulatokat korbácsol fel a cikke, és ehhez mérten kellett volna alakítania a kommentelési rendszerét. Az EJEB ítélete szerint, az újságnak meg kellett volna előznie, hogy becsületsértő megnyilvánulások kerüljenek nyilvánosságra. A mérlegelési szempontok közül, kiemelt jelentőséggel bírt az a körülmény is, hogy a weboldal nem kötötte regisztrációhoz a kommentelés lehetőségét, így a kommentelők felelősségre vonásának és így a primer jogi felelősség érvényesítésének lehetősége gyakorlatilag ellehetetlenült.²⁸

Áttérve a hazai Alkotmánybíróság gyakorlatára, csupán egyetlen példával élve, a *9/2014. (V.30.) AB határozatában* vizsgálta a személyiségi jogot sértő kommentek eltávolításáért való felelősség kérdéskörét. Az Alkotmánybíróság a határozatában kimondta, hogy *„jelentős különbség van az internetes oldal üzemeltetője által szerkesztett, és ekként tartalmi egységet alkotó (tartalom) szolgáltatás és az úgynevezett Web 2.0, vagyis a közösségi oldalak és a tisztán véleményoldalak között [...] Ez utóbbiaknak nincs szerkesztőjük, és ezért nem is lépnek fel tájékoztatási vagy hasonló igénnyel: céljuk az internetes közösségbe tartozók közötti eszmecsere, egyáltalán, a kommunikáció lehetőségét biztosítani.”*²⁹ Végeredményben az AB a Facebook-profilok, illetve oldalak alatti hozzászólásokért kizárta a felelősséget tekintettel arra, hogy azok nem az internetfelhasználók számára nyilvánosan elérhető tartalmat szolgáltatnak, hanem csak az „ismerősök” számára hozzáférhetőek. Valójában azonban ez a megközelítés aggályosnak tekinthető, így e körben érdemes említenünk a Kúria vonatkozó álláspontját is amely szerint, *„a kommentet elhelyező személy mellett maga is részese lesz a véleményközlésnek vagy tényállításnak,*

²⁸ Delfi As v. Estonia no. 64569/09, 2013.10.10-i ítélet.

²⁹ *9/2014. (V.30.) AB határozat* (61) bekezdés.

*hasonlóan ahhoz, ahogyan a sajtószerv is „közlője” a sajtótermékben megjelenő olvasói levelekben foglalt tartalmaknak”.*³⁰ Ha pedig jóhírnév vagy becsületsértő volt a komment, az ezzel egyenesen hozza magával az üzemeltető felelősségét.

A jogsértő tartalmú kommentek és képek mellett, a magánszféra oltalma szempontjából kiemelést érdemelnek a közösségi oldalakon megjelenő, célzott hirdetések és az azokért való felelősség témaköre is, hiszen az e hirdetések nagy része a felhasználó oldalon végzett tevékenységének a nyomon követésén alapul. Így a közösségi oldal által a felhasználó „profilozása” és feltérképezése rendkívül aggályos lehet a privátszféra oltalma szempontjából. Ez az adatgyűjtés a nem közölt, gondolat formájában maradó véleményekre is kiterjedhet; ennek példája az el nem küldött, ki nem posztolt üzenetek, tartalmak elemzésének bevonása a felhasználó profiljának összeállításába. Így az el nem küldött üzenet sem marad teljesen titokban, ami az offline világban pedig általában ez magától értetődő. Az efféle reklámok tekintetében a felhasználók jelezhetik a magánszféra esetleges sérelmét az oldalnak, amely a fentebb említett értesítési-eltávolítási eljárás keretében vizsgálja azt. Ezzel a platform egyszerre szerkesztői és bírói szerepbe is kényszerül, dönt a tartalom törlése vagy további elérhetősége ügyében, ezáltal dönt a vizsgált tartalom jogszerűsége felől is. Ha a platform úgy dönt, hogy nem távolítja el a bepanaszolt tartalmat, maga is perelhetővé válik.

Záró gondolatok

Összességben elmondható, hogy a közösségi platformok a gondolatok szabad piacaként rendkívül nagy hatást jelentenek. A közösségi oldalak felelősségére vonatkozóan kiindulási alapot jelenthetnek a „*notice and takedown*” eljárás szabályai, amelyekre vonatkozóan az esetjog is növekvő tendenciát mutat. A vélemények szabad köztereként ezeknek a platformoknak a magánszféra védelmét is biztosítaniuk kell, amely esetről-esetre történő, bonyolult jogalkalmazói feladatot jelenthet. Napjaink digitalizált valóságban, a korábbi időszakokhoz képest, egyértelműen megsokszorozódtak azok az eszközök, amelyek potenciális „fenyegetést” jelenthetnek a magánélethez való jogra vonatkozóan. Csupán néhány példával élve, a jogalanyok mindennapi életét átszövő online tevékenységek, különösen a közösségi média oldalai, megteremtették az *e-privacy* kérdéskörét és azt az igényt, hogy a magánélet védelme a materiális valóságon túl, az online térben is megvalósuljon. A tartalomszolgáltatók felelősségének keretei élesen a társadalmi érdeklődés keresztmetszetébe tartozó problémakört jelentenek, amely kereteinek megrajzolás fontos, megválaszolandó jogalkotói feladatot jelent.

³⁰ Kúria Pfv. IV. 20.794/2016. sz. ítélete.

Irodalomjegyzék

- FÉZER, Tamás: *A privátszféra polgári jogi védelmének alapkérdései*. Debreceni Jogi Műhely, 2014/1-2. DOI10.24169/DJM/2014/1-2/5, http://www.debrecenijogimuhely.hu/archivum/1_2_2014/a_privatszfera_polgari_jogi_vedelmenek_alapkerdesei/ (2020.08.22.). <https://doi.org/10.24169/DJM/2014/1-2/5>
  - GLANCY, Dorothy J.: *The invention of the right to privacy*, Arizona Law Review, 1979/1.
  - HIRSCH, Dennis D.: *Privacy, Public Goods and the Tragedy of the Trust Commons: A Response to Professors Fairfield and Engel*. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2783933 (14.10.2020).
  - KALVEN JR, Harry: *The Right of Privacy in Tort Law - Were Warren and Brandeis Wrong?* https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=13422&context=journal_articles (2020.08.17).
  - MENYHÁRD Attila: *A magánélethez való jog elméleti alapjai*. In Medias Res. 2014/2.
  - PROSSER, William L.: *Privacy*, California Law Review. 1960. 383. <https://doi.org/10.2307/3478805>
  - ROSSITER, Clinton: *Constitutional Dictatorship*. Princeton University Press, 1948.
  - SCHOEMAN, Ferdinand D.: *Privacy: Philosophical Dimensions of Privacy: An Anthology*. Cambridge University Press, Cambridge, 1984. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511625138>
  - SCHWARTZ, Paul M. – PFEIFER, Karl Nikolaus: *Prosser's Privacy and the german right of personality: Are Four privacy torts better than one unitary concept?*, California Law Review, 2010/6.
  - SZABÓ Máté Dániel: *Kísérlet a privacy meghatározására a magyar jogrendszer fogalmaival*. Infotárs 2005/5. <https://doi.org/10.22503/inftars.V.2005.2.3>
  - SZÉKELY László: *A személyiségi jogok hazai elmélete. A forrásvidék*. In medias res, 2012/1. <http://real.mtak.hu/108591/1/media-tudomany-szekely-laszlo-a-szemelyisegi-jogok-hazai-elmlete-a-forrasvidek-labady-tamas-cikk-12.pdf> (2020.07.20.).
  - WARREN, Samuel – Brandeis, Luis: *The Right to privacy*. Harvard Law Review, 15.12.1890. <https://doi.org/10.2307/1321160>
  - ZHAO, Shanyang: *"Internet Use and Social Capital"* Paper presented at the annual meeting of the American Sociological Association, Marriott Hotel, Loews Philadelphia Hotel, Philadelphia, PA, 12.08.2005,
  - http://www.allacademic.com/one/www/research/index.php?cmd=Download+Document&key=unpublished_manuscript&file_index=1&pop_up=true&no_click_key=true&attachment_style=attachment&PHPSESSID=cad89aaa7e58882ff54deba93d04d2f9 (2020.12.11.).
-
-